nepropustila St. bezdůvodně z pouhé vlastní iniciativy, nýbrž nuceně k nařízení ministerstva železnic.

Nejvyšší správní soud však nezákonnosti takové nemohl shledati, ponévadž podle znění §u 11. č. 4 stanov záleží v tomto směru pouze na tom, zda St. byl propuštěn ze služeb podniku z jiné příčiny než pro těžké disciplinární provinění nebo na základě soudního rozsudku odsuzujícího pro zločin.

Je-li v daném případě nesporno, že příčinou propuštění byla jen skutečnost, že St. není státním občanem československým, stalo se propuštění z jiné příčiny, než které jsou uvedeny taxativně v citovaném předpisu stanov, aniž dále záleží na pohnutce takové jiné příčiny, která v konkretním případě vedla k propuštění.

Je proto pro řešení tohoto sporu nerozhodno, zda štěžovatelka propustila St. z vlastní iniciativy či z popudu ministerstva železnic, když stanovy pojem oné jiné příčiny nijak neomezují, zejména ne snad ve směru stížností zastávaném, že by výpověď nebo propuštění musily se státi z vlastní iniciativy podniku, u něhož byl člen pensijního ústavu zaměstnán.

To, co stížnost dále uvádí o obsahu výnosu ministerstva železnic ze dne 17. března 1923, č. 8132/VI, jakož i o názoru zemské správy politické v Brně, že obec mohla žádati u ministerstva železnic za prominutí náležitosti státního občanství St. dle §u 5. odst. 6 služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah, vybíhá z rámce přípustné stížnosti, uváží-li se, že předmětem kognice nejvyššího správního soudu je toliko rozhodnutí poslední administrativní instance ve spojení s jeho důvody, nemůže však nejvyšší správní soud zabývati se také stanoviskem a důvody stolic nižších, jichž naříkané rozhodnutí poslední instance nepřevzalo. V daném případě se shora citovaným výnosem ministerstva železnic a otázkou, mohla-li stěžovatelka žádati u ministerstva železnic za prominutí náležitostí státního občanství St., obíralo jen rozhodnutí zemské správy politické, tuto část odůvodnění však žalovaný úřad do svého výroku nepojal, čemuž dal zřejmý výraz tím, že odkázal na důvody obsažené v prvním odstavci rozhodnutí zemské správy pol. Je tedy pro právní posici strany nyní směrodatným výhradně výrok ministerstva sociální péče jako instance poslední a veškeré vývody stížnosti, obírající se otázkami, které do výroku tohoto nebyly převzaty z odůvodnění nižší stolice správní, nemohou dojíti povšimnutí.

Byla proto stížnost zamítnuta jako bezdůvodná.

(Nález ze dne 18. dubna 1929, č. 3851/28.)

Péče o válečné poškozence.

(Podává Dr. Vojtěch Elsnic.)

K § 2. zák. č. 142 z r. 1920 ve znění zák. č. 39 z r. 1922. — Příjem zemřelého manžela tvoří podklad pro rozhodování o nároku na důchod vdovský.

Výměrem ze dne 22. prosince 1926, č. j. 355370/26, nepřiznal zemský úřad pro péči o válečné poškozence v Čechách Julii J., vdově po kováři Juliu J., válečném poškozenci, zemřelém dne 19. dubna 1925, vdovský důchod od 1. května 1925 dle zákona ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., ve znění zákona ze dne 25. ledna 1922, č. 39 Sb. z. a n., ponévadž konaným šetřením bylo zjištěno, že příjem její z činnosti hospodářsky samostatné činil v roce 1924 Kč 7020 a v roce 1925 7000 Kč a převyšoval zákonem stanovenou hranici příjmovou.

Naříkaným rozhodnutím ze dne 5. dubna 1927, č. j. 10695-V/I a-27, zamítlo ministerstvo sociální péče stížnost Julie J. do výměru zemského úřadu a potvrdilo výměr ten z těchto důvodů:

Stěžovatelka, narozená 22. srpna 1869, vede kovářství po zemřelém manželi.

Podle zákona z roku 1924, č. 79 Sb. z. a n., pokud se týče č. 297 a z roku 1926, č. 74, činí hranice příjmů u stěžovatelky 5000 Kč a součet hranice a případných požitků 6550 Kč (5000+900+450+200).

Příjem stěžovatelky činil dle zjištění v roce 1924 7020 Kč a v roce 1925 7000 Kč, tudíž překročil hranici zákonem stanovenou a stěžovatelka nemá od 1. května 1925 do 31. prosince 1926 nároku na důchod válečných poškozenců.

O stížnosti podané do tohoto rozhodnutí uvážil nejvyšší správní soud:

Na sporu jest otázka příjmu stěžovatelčina za léta 1924 a 1925.

Žalovaný úřad nepřiznal stěžovatelce důchod vdovský, vycházeje ze zjištění, že příjem její činil v roce 1924 7020 Kč a v roce 1925 7000 Kč.

Stěžovatelka spatřuje vadnost řízení především v tom, že nebyly jí sděleny úřadem výsledky konaného šetření, aby k nim mohla zaujmouti stanovisko.

Vadu tuto neshledal však nejvyšší správní soud tak podstatnou, že by jí byla straně znemožněna neb aspoň značně ztížena účelná obrana.

Zjištění žalovaného úřadu se kryje úplně se zjištěním zemského úřadu a má svůj podklad ve sdělení berní správy ve Vrchlabí ze dne 7. prosince 1926, podle něhož byla Juliu J. předepsána daň z příjmu na berní rok 1925 z poplatného příjmu 7020 Kč a na berní rok 1926 z poplatného příjmu 7000 Kč. V odvolání k ministerstvu napadala stěžovatelka zjištění zemského úřadu, vytýkajíc, že data příjmová, týkající se samostatné hospodářské činnosti jejího manžela, podle nichž byla vyměřena daň z příjmu, neodpovídající skutečnosti. Stěžovatelka věděla tedy, že zjištění stalo se na podkladě předepsané daně z příjmu jejímu manželi a měla proto možnost se proti zjištění tomu brániti, což také učinila v odvolání k ministerstvu. Z toho usuzuje nejvyšší správní soud, že úřad opomenuv sdělit stěžovatelce, odkud čerpal své zjištění, neznemožnil jí, aby zaujala své stanovisko ke skutkovému zjištění, takže zmíněná výtka vadnosti nemůže vésti ke zrušení naříkaného rozhodnutí dle § 6, zákona o správním soudě.

Další vadu vidí stížnost i v tom, že se zřetelem k tomu, že manžel stěžovatelčin zemřel dne 19. dubna 1925, neměla stěžovatelka ani v roce 1925, ani v roce předcházejícím, příjmu, který by podléhal dani z příjmu. Ve spojení s tím spatřuje nezákonným výrok, který za základ svůj bere příjem manželův.

Námitky tyto shledal však nejvyšší správní soud nepřípustnými, poněvadž stěžovatelka v odvolání k ministerstvu brojila pouze proti výši příjmu manželova, nenamítala tam však vůbec, že ona sama příjmu zdanitelného neměla a že neměl příjem jejího manžela býti vzat základem příjmu jejího, takže námitky tak, jak je stěžovatelka teprve ve stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu formulovala, nebyly vůbec v řízení správním vzneseny in judicium (§§ 5 a 6, zákona o správním soudu).

Stěžovatelka poukazuje konečně na rozpor mezi rozhodnutím ministerstva sociální péče ze dne 9. listopadu 1925, č. j. 35871-V/1 a-25, jímž byla uznána válečným poškozencem, a rozhodnutím naříkaným, to však neprávem.

Rozhodnutím ze dne 9. listopadu 1925 vyhovělo sice ministerstvo sociální péče stížnosti do výměru zemského úřadu ze dne 27. srpna 1925, č. 140970/25, jímž nebyl stěžovatelce přiznán důchod vdovský, uznalo však pouze, že stěžovatelku je pokládati ve smyslu §u 1, lit. c), zákona ze dne 8. dubna 1919 č. 199 Sb. z. a n., za válečného poškozence, výslovně však vyhradilo další rozhodnutí o nároku na důchod vdovský zemskému úřadu v jeho vlastní působnosti. Rozhodnutím tímto byla v pořadí instančním pravoplatně vyřešena pouze otázka příčinné souvislosti smrti manžela stěžovatelčina s výkonem služby vojenské za

války, nebylo tím však vysloveno, že by tu byly také další předpoklady nároku na důchod vdovský s hlediska všeobecného předpisu §u 2. zákona o výši příjmu. Míjí se proto cíle i výtka rozporu napadeného rozhodnutí se spisy.

Z důvodů těch bylo stížnost zamítnouti jako bezdůvodnou.
(Rozhodnutí nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 1928, č. 15584/27.)

K §u 2. pož. zák.

Byl-li příjem válečného poškozence zjištěn podle předpisu daňového, je zjištění to rozhodné, třeba předpis nenabyl právní moci, a není třeba stranu o výsledku šetření slyšeti. (Nález nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 1928, č. 8893/27.) — Byl-li však příjem zjišťován jinak, je třeba vždy o výsledcích šetření slyšeti stranu, jinak řízení je neúplné a vadné. (Nález nejvyššího správního soudu ze dne 2. června 1928, č. 14965/28.)

§ 21, odst. 2, pož. zák.

Nezletilý Josef M., který prostřednictvím svého poručníka Karla F. domáhá se přiznání důchodu sirotčího, je nemanželským synem Karla F., obuvníka v Příšovicích u Turnova, československého státního občana, který padl ve válce dne 17. června 1917 a dělnice Jandochy M., polské státní občanky, příslušející domovským právem do obce Petranky, okres Kalusz (republika Polská). Podle spisů není sjednána reciprocita s Polskem.

Napadeným rozhodnutím ze dne 15. ledna 1927, č. j. 41613-V/1a-26, nepovolilo ministerstvo sociální péče Josefu M. sirotčí důchod po nemanželském otci Karlu F. podle §u 21, odst. 2, posl. věty, zákona ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., ježto nejsou splněny podmínky svrchu citovaného zákonného ustanovení.

O stížnosti podané do tohoto rozhodnutí uvážil nejvyšší správ. soud.

Dle ustanovení §u 21, odst. 1, zákona shora citovaného, mají na důchod sirotčí nárok za ostatních podmínek zákonných také děti nemanželské. Předpokladem nároku tohoto jest však především, aby dítě bylo československým státním občanem (arg. § 1, ve spojení s §em 1, zákona ze dne 8. dubna 1919, č. 199 Sb. z. a n.).

Není o tom sporu, že stěžovatel není státním občanem československým, neboť jest nemanželským synem Jandochy M., polské příslušnice.

Přichází tedy v úvahu v daném případě ustanovení §u 21, odst. 2, posl. věty, o které opírá se napadené rozhodnutí.

Podle posléz uvedeného předpisu jest ministerstvo sociální péče zmocněno, aby za podmínek reciprocity uzavřelo s cizími státy smlouvu, podle které by mohl býti přiznán důchod i takovým sirotkům, jichž nemanželská matka není státní občankou československou, je-li aspoň nemanželský otec zdejším státním občanem.

Ze znění tohoto předpisu ve spojení s textací celého druhého odstavce §u 21, plyne jasně, že rozhodnutí v případech těchto jest dáno do volné úvahy úřadu, z čehož podává se další důsledek, že na přiznání důchodu sirotčího v případech takových nemá vůbec strana subjektivního nároku.

Nemá-li strana právního nároku na přiznání důchodu sirotčího, nemohlo býti odepřením důchodu porušeno její subjektivní právo.

Míjí se proto cíle výtka vadnosti řízení, že není blíže konstatován skutkový základ vztahující se na zákonný předpis §u 21, odst. 2, posl. věty, který nebyl povinen žalovaný úřad rozváděti.

Nemůže dále proto obstáti ani další výtka nezákonnosti, kterou spatřuje ostatně stěžovatel jen v tom, že měl důchod sirotčí býti přiznán „blahovolným výkladem zákona", poněvadž matka v Československu žila.

Bylo proto stížnost zamítnouti jako bezdůvodnou.
(Nález nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 1928, č. 11697/27.)